“TASSYKLAÝARYN”
Maýa Kulyýewa adyndaky
Türkmen milli konserwatoriýasynyň
rektory ____________ R. H. Amangeldiýew
“ 31 ” awgust 2022ý

Alymlar geňeşinde tassyklanyldy
Beýan № 1 , “ 30 ” awgust 2023 ý.

Maýa Kulyýewa adyndaky Türkmen milli konserwatoriýasynyň talyplarynyň arasynda ýerine ýetirijilik, dirižýorlyk etmek, sazşynaslyk we kompozisiýa hünärleri boýunça “KONSERWATORIÝANYŇ ZEHINLERI – 2023” atly bäsleşigiň

DÜZGÜNNAMASY

1. Umumy düzgünler:

Berkarar döwletiň bagtyýarlyk döwründe Hormatly Prezidentimiziň alyp barýan pähim-paýhasly syýasaty, amala aşyrýan il-ýurt bähbitli işleri medeniýet we sungat ulgamynyň hünärmenlerini döredijilikli işlemäge ruhlandyrýar.

“Konserwatoriýanyň zehinleri – 2023” atly bäsleşigiň (mundan beýläk – bäsleşik) Düzgünnamasy bäsleşigiň tertibini we şertlerini kesgitleýär. Bäsleşik Maýa Kulyýewa adyndaky Türkmen milli konserwatoriýasy (mundan beýläk – konserwatoriýa) tarapyndan yglan edilip, konserwatoriýanyň talyplarynyň arasynda geçiriler.

Bäsleşigiň maksady konserwatoriýanyň talyplarynyň professional derejesini ýokarlandyrmakdan, olaryň ýerine ýetirijilik ukyplaryny baýlaşdyrmakdan hem-de has zehinli ýaşlary ýüze çykarmakdan ybarat.

Bäsleşik 2023-nji ýylyň 20-29 apreli aralygynda geçiriler. Bäsleşigiň tapgyrlarynyň geçiş tertibi 2023-nji ýylyň 19-njy aprelinde yglan ediler.

2. Bäsleşigiň geçiş tertibi:

2.1. Bäsleşige aşakda görkezilen ugurlar boýunça Maýa Kulyýewa adyndaky Türkmen milli konserwatoriýasynyň 1-5 ýyl talyplary gatnaşyp bilerler.
2.2. Her hünär boýunça bäsleşigiň eminler topary aýratyn düzüler.
2.3. Bäsleşik aşakdaky hünärler boýunça geçiriler:
- Türkmen sazy
- Halk saz gurallary
- Bagşy
- Aýdym sungaty, Opera sungaty
- Kirişli saz gurallary
- Kamera ansambly dersi
- Üflenip we kakylyp çalynýan saz gurallary
- Estrada sungaty
- Fortepiano
- Hor dirižýorlygy, Orkestr dirižýorlygy
- Sazşynaslyk
- Kompozisiýa
- Saz mugallymçylygy

2.4. Bäsleşik iki tapgyrda geçiriler.
2.5. Bäsleşige gatnaşjaklaryň arzalary we beýleki resminamalary 2023-nji ýylyň 13-nji apreline çenli kabul ediler.

3. Bäsleşigiň ýeňijileriniň sylaglanyşy:

Ýeňijileri sylaglamak we jemleýji konsert 2023-nji ýylyň 30-njy aprelinde geçiriler.
Bäsleşigiň her hünäri boýunça beriljek ýerleriň sany:

I orun – 1 sany
II orun – 1 sany
III orun – 1 sany

Bäsleşigiň ýeňijileri diplomlar hem-de ýadygärlik sowgatlatlar bilen sylaglanar.

Eminleriň teklibine görä orunlaryň sany üýtgedilip bilner. Şeýle-de, bäsleşikde tapawutlanan gatnaşyjylar hormat haty bilen sylaglanar. Eminler topary mynasyp hasap etmedik ýagdaýynda ýerleri bermän bilerler. Eminleriň çykaran netijeleri gutarnykly bolup, gaýtadan seredilmeýär.

4. Bäsleşigiň hünärler boýunça talaplary:

TÜRKMEN SAZY hünäri boýunça:

I tapgyr

1. Iki sany türkmen halk sazy;
2. Sazandarlykly bir eser.

II tapgyr

1. Türkmen halk sazy;
2. Sazandarlykly bir eser.

Bellik. *Birinji tapgyrda ýerine ýetirilen eserler ikinji tapgyrda gaýtalanmaly däl we göwrüm taýdan uly, çylşyrymly bolmalydyr.*

HALK SAZ GURALLARY hünäri boýunça:

Akkordeon saz guraly boýunça

I tapgyr

1. Daşary ýurt kompozitoryň eseri;
2. Türkmen kompozitorlarynyň eseri.

II tapgyr

1. Polifoniki eser.

Plektirli dutar, prima plektrli dutar, bas dutar, çeň, kanun, ud, baglama saz gurallary boýunça:

I tapgyr

1. Daşary ýurt kompozitoryň bir eseri;
2. Türkmen kompozitoryň bir eseri.

IItapgyr

1. Uly göwrümli eser.

Bellik. *Birinji tapgyrda ýerine ýetirilen eserler ikinji tapgyrda gaýtalanmaly däl we göwrüm taýdan uly, çylşyrymly bolmalydyr.*

BAGŞY hünäri boýunça:

I tapgyr

1. Mukamçy kompozitoryň döreden aýdymy;
2. Orta çekimli türkmen halk aýdymy;
3. Çekimli şirwan perdeli türkmen halk aýdymy.

II tapgyr

1. Mukamçy kompozitoryň döreden aýdymy
2. Iki sany çeküwli türkmen halk aýdymy

Bellik. *Birinji tapgyrda aýdylan aýdymlar ikinji tapgyrda gaýtalanmaly däl.*

AÝDYM SUNGATY, OPERA SUNGATY hünärleri boýunça:

I tapgyr

1. Ýewropa kompozitorlarynyň operalaryndan bir uly göwrümli ariýa.
   (J.Werdi, J.Puççini, J.Bize, P.Maskani, W.Bellini, Ş.Guno.) XVIII-XIX asyr.
2. Türkmen kompozitorlarynyň operalaryndan bir uly göwrümli ariýa.
   (D.Öwezow, W.Muhadow, A.Kuliýew, N.Muhatow, A.Agajykow.)
3. Rus ýa-da ýewropa kompozitorlarynyň bir romansy.
   (M.Glinka, A.Borodin, M.Musorgskiý, P.Çaýkowskiý, N.Rimskiý-Korsakow, S.Rahmaninow, Ý.Brams, F.Şubert, R.Şuman, E.Grig, M.Rawel).

II tapgyr

1. Rus ýa-da ýewropa kompozitorlarynyň bir romansy.
   (M.Glinka, A.Borodin, M.Musorgskiý, P.Çaýkowskiý, N.Rimskiý-Korsakow, S.Rahmaninow, Ý.Brams, F.Şubert, R.Şuman, E.Grig, M.Rawel).
2. Türkmen kompozitorlarynyň bir romansy.
   (D.Öwezow, W.Muhadow, N.Halmämmedow.)
3. Gatnaşyjynyň islegi boýunça bir aýdym.

ÜFLENIP WE KAKYLYP ÇALYNÝAN SAZ GURALY hünäri boýunça:

I tapgyr

1. Türkmen kompozitorynyň bir eseri.
2. Wirtuoz häsiýetli bir pýesa.

II tapgyr

1. Uly göwrümli eser (konsert bolan ýagdaýynda I ýa-da II-III bölümleri).

KIRIŞLI SAZ GURALLARY hünäri boýunça:

I tapgyr

1. Wirtuoz häsiýetli bir eser.
2. Kantilena häsiýetli bir eser.

II tapgyr

1. Polifoniýa. I.S.Bahyň skripka üçin sonatalaryndan we partitalaryndan (alt, wiolonçel we kontrabas üçin sýuita) iki bölüm.
2. Uly göwrümli eser (konsert bolan ýagdaýynda I ýa-da II-III bölümleri).

KAMERA ANSAMBYLY *(duet, trio, kwartet, kwintet)* **dersi boýunça:**

I tapgyr

1. Gadymy kompozitorlaryň bir kamera sonatasy ýa-da klassiki mekdebiniň kompozitorlarynyň (Bethowenden öňki döwür) bir eseri (I ýa-da II-III bölümler).

II tapgyr

1. Gatnaşyjylaryň islegleri boýunça bir kamera sonatasy (I ýa-da II-III bölümleri, I-II ýa-da III-IV bölümleri,).

FORTEPIANO hünäri boýunça:

I tapgyr

1. L.W.Bethowen – sonata tutuşlygyna hemme bölümlerini çalmaly. Diňe şu aşakdaky sonatalar çalynmalydäl - №8, №14, №19, №20, №25

2. Bir sany ýokary çeperçilik ussatlykly etýud. (Şopen, List, Debýussi, Skrýabin, Rahmaninas)

Bellik. Hemme eserler täze 2022-2023-nji okuw ýylynda öwrenilen bolmaly. Diňe Bethowenyň sonatalaryndan öň çalynan 1(bir) bölümi gaýtalanyp bilner.
Çalynyş wagty 20-25 min.

II tapgyr

1. Romantik kompozitorlaryň sonatasy (tutuş hemme bölümleri),konserti (tutuş hemme bölümleri) ýa-da sikl toplumlary. (Ýewropa, Rus romantik kompozitorlardan 1 sany eser)
2. Şu aşakdakylardan saýlama 1 sany türkmen eser:

a) A.Kulyýew - sonata (haýsam bolsa 1 sany bölüm)
b) Ç.Nurymow – "teke nagyşlary" – içinden 2 ýa-da 3 sany pýesa.
c) N.Hojamuhammedow – "Prelýudiýalar"-1 sany pýesa.

Bellik. Hemme eserler täze 2022-2023-nji okuw ýylynda öwrenilen eser bolmaly. Diňe romantiki sonatadan ýa-da konsertden bir bölüm öň ýerine ýetirilen bolup gaýtalanyp bilner. Çalynyş wagty 30-40 min.

HOR DIRIŽÝORLYGY, ORKESTR DIRIŽÝORLYGY hünärleri boýunça:

I tapgyr

1. Orta çylşyrymlylykdaky bir eser.

II tapgyr

1. Türkmen ýa-da daşary ýurt kompozitorynyň bir uly göwrümli eseri.
2. Bir Akapella eseri.

SAZŞYNASLYK hünäri boýunça:

I tapgyr

1. Türkmen sazynyň şeýle hem dünýä saz medeniýetiniň taryhyna we nazaryýetine degişli bolan islendik temada prezentasiýa bilen ylmy çykyş etmek. Umumy çykyşyň dowamlygy 7-10 minut bolmaly.

II tapgyr

2. Emin agzalary tarapyndan saýlanyp berlen eser boýunça ESSE ýazmak. Eseriň göwrümi kompýuterde ýazylan görnüşde 2 sahypadan az bolmaly däl (şrift: Times new Roman-14, setirara int.:1,5).

Bellik: *Çykyşda talybyň dil kämilligi, çykyşyň wajyplygy, saýlanyp alnan tema ylmy taýdan taýýarlygy, berlen goşmaça soraglara jogap berişi göz öňünde tutulýar.*

KOMPOZISIÝA hünäri boýunça:

I tapgyr

1. Gatnaşyjylar iki eser hödürlemeli. Hüdürlenilýän eserleriň biri kamera-instrumental žanrynda we beýlekisi wokal žanrna degişli bolmaly. Bu tapgyrda eserleriň audio ýazgylary diňlenilýär we mynasyp eserler indiki tapgyra geçirilýär.

II tapgyr

1. Tapgyra saýlanylyp alnan eserler sazandalar tarapyndan janly ýerine ýetirilmeli. Eserleriň iň gowulary degişli orunlara hödürlenilýär.

Bellik: *Bäsleşige hödürlenjek eserleriň nota ýazgylary (klawir ýa-da partitura)* 3 nusgada *resminamalar bilen bile guramaçylyk toparyna tabşyrylýar.*

SAZ MUGALLYMÇYLYGY hünäri boýunça:

I tapgyr

1. Bir uly göwrümli eseri sazandar bilen ýatdan dirižýorlyk etmek.
2. Mekdep repertuaryndan bir aýdymy özüniň sazandarlyk etmeginde ýatdan ýerine ýetirmek.

II tapgyr

1. Bir uly göwrümli eseri sazandar bilen ýatdan dirižýorlyk etmek.
2. Mekdep repertuaryndan bir aýdymy özüniň sazandarlyk etmeginde ýatdan ýerine ýetirmek.

Bellik. *Birinji tapgyrda ýerine ýetirilen eserler ikinji tapgyrda gaýtalanmaly däl we göwrüm taýdan uly, çylşyrymly bolmalydyr.*

ESTRADA SUNGATY hünäri boýunça:

Aýdym aýtmak boýunça:

I tapgyr

1. Türkmen operalaryndan bir ariýa;
2. Türkmen bir estrada aýdymy;
3. Häzirki zaman daşary ýurt bir estrada aýdymy (iňlis, italýan, fransuz, ispan we beýlekiler).

II tapgyr

1. Goňşy döwletleriniň bir estrada aýdymy (özbek, äzerbeýjan, türk, eýran we beýlekiler) .
2. Bije boýunça ýerine ýetirilýär eserler;

- Tenor sesi üçin : Ç.Nurymow "Armanym galdy" , R.Rejepow "Ýalňyz ýoda" , N.Halmämmedow " Gyz";
- Bariton sesi üçin: R.Rejepow "Humaý gözli", N.Halmämmedow "Türkmen sährasy", D.Hydyrow "Şadyýan gün ".
- Soprano sesi üçin : D.Hydyrow "Bagyş et maňa ", B.Hudaýnazarow "Çalsana,bagşy", H.Allanurow "Enejan".

Saz guralynda ýerine ýetirijilik boýunça:

I tapgyr

1. Türkmen kompozitoryň bir eseri.
2. Wirtuoz häsiýetli, tehniki çylşyrymly bir eser.
3. Bir kantilena häsiýetli eser

II tapgyr

Garmoniki sifrowkalar:

1. 4/4 T-S | D_7–T | VI –IV | $K6_4$ –D_7 | VI –II | VII $^{g}{}_{7}$ –T | III – S | D_7–T | |

2. 4/4 t –D | VI- S | $II6_5$ – II 6 $_5{}^{g}$ | $K6_4$–D_7 | t -t_6 | III-S | $D6_4$ – $K6_4$ | D_7 – t | |

Bellik: *sifrowkalar bije boýunça saýlanyp, improwizasiýa usulynda ýerine ýetirilmeli.*

Bäsleşige gatnaşmaga isleg bildirýän talyplar arzalaryny tnconservatory@gmal.com elektron poçta salgysyna ibermeli.

Maýa Kulyýewa adyndaky Türkmen milli konserwatoriýasynyň talyplarynyň arasynda ýerine ýetirijilik, dirižýorlyk etmek, sazşynaslyk we kompozisiýa ugurlary boýunça "KONSERWATORIÝANYŇ ZEHINLERI _2023" atly bäsleşige

ARZA

F.A.A.:____

____

Doglan ýyly we ýeri:____

Okaýan hünäri, ýyly: ____

Goşmaça maglumatlar:____

____

ÝERINE ÝETIRJEK ESERLERINIŇ MAKSATNAMASY:

I tapgyr üçin:

t/b	**Eseriň awtory** (doly ýazmaly)	**Eseriň ady** (doly ýazmaly)	**Hünär mugallymy**	**Konsertmeýsteri**
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

II tapgyr üçin:

t/b	**Eseriň awtory** (doly ýazmaly)	**Eseriň ady** (doly ýazmaly)	**Hünär mugallymy**	**Konsertmeýsteriň ady, familiýasy**(doly ýazmaly)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Goly:____________________ Sene: ____________________